

نیپوستن به FATF بر «تحریم‌ها» و «کاسبان تحریم» می‌افزاید

فهرست «بی‌سابقه‌ترین اختلاس‌ها» تا کجا ادامه دارد؟

محمود نوروز به

دیگر حتی رکورد های بی در پی اختلاس های میلیاردی هم نمی‌تواند اقتصاد ایران را با شوک همراه کند. بعد از اینکه اختلاس یکصد هزار میلیارد تومانی که ۱۲ برابر اختلاس صندوق ذخیره فرهنگیان، ۳۳ برابر اختلاس مشهور سه هزار میلیاردی خاوری و سهراب اختلاس بابک زنجانی است، در روزهای گذشته رسانه‌ای شد کمتر به این موضوع پرداخته شد که تمامی این اختلاس‌ها ناشی از دور زدن تحریم‌ها است. تحریم‌هایی که اینک نیز بسیاری خواهان ادامه آن هستند و مصرانه تاکید می‌کنند که پیوستن به FATF خلاف مصالح کشور است.

مسیر بسیاری از اختلاس‌ها را با گرفتن پورسانت‌های میلیاردی و رانت جویی از طریق مبادله ارز در نرخ بازار آزاد هموار می‌کنند و اموال به دست آمده را نیز به خارج از کشور انتقال می‌دهند. بر این اساس گسترش این فسادهای شبکه‌ای بحران ساختاری «رکود تورمی» را در پیش دارد؛ زیرا تولید و سرمایه‌گذاری را هدف قرار می‌دهد و از کیفیت و کمیت آنها کم می‌کند. در واقع پیامد فساد نظام‌مند شاخصی از شکل‌گیری الیگارش مالی است که بهای آن گسترش خط فقر از یک سو و فرقه‌ت شدن طبقه نوکیسه از سوی دیگر است.

بر این اصل انتشار خبر اختلاس‌ها تنها یک پیام دارد؛ خسارت‌های ناشی از دور زدن تحریم‌ها توسط کسبانی ایجاد می‌شود که کاسبی‌شان در شدت بخشیدن بیشتر به تحریم‌هاست. سعید لیلان، اقتصاددان نیز چندی پیش در این زمینه اعلام کرد یقین دارد که بخش جدی از حاکمیت جمهوری اسلامی نه‌از روی نادانی و نه حتی از روی خیانت؛ بلکه به‌سوی تحریم سوق داده‌اند. تصویب نشدن لوایح گسترش پولشویی و غارت اموال بیت‌المال را به دنبال دارد، ضمن اینکه اعلام این اختلاس‌ها تنها بخشی از خسارت‌هایی است که از این محل اقتصاد ایران را در انزوای قرار می‌دهد زیرا در این زمینه باید از ران فروش نفت و ظهور دلان و بابک زنجانی‌های جدید رانیز به این فهرست اضافه کنیم.

۴ درصد کار مزد

برای دور زدن تحریم‌ها

یکی از زده‌های پایین موثر در

اختلاس اخیر، مصطفی تهرانی صفا، متهم دیگر این پرونده است که دادستور رضا حمزه لوه به پنهان دور زدن تحریم‌ها اقدام به انتقال یک میلیون یورو به بانک آلمانی کرده و سپس اقدام به پرداخت مطالبات مجتمع‌های پتروشیمی اروپایی می‌کرده، اما به ازای این کار سه درصد کارمزد دریافت کرده است. با تأخیر ۱۸ ماهه، او پول واریزی را به حساب شرکت‌های ایرانی عودت داده است. پول حاصل شده از سود این پول چیزی حدود ۳۳ هزار و ۳۰۰ یورو برآورد می‌شود که تحصیل مال نامشروع مطرح بوده است. با توجه به مستندات موجود، استفاده از مابه‌التفاوت ارز با منشأ خارجی بارز با منشأ داخلی از سوی متهمان مطرح بوده که مبلغ آن به میزان ۴۳ میلیارد و ۲۹۰ میلیون و ۵۷۲ هزار و ۸۶۵ ریال مطرح است.

اظهارات احمدی‌نژاد کذب محض است

روابط عمومی وزارت نفت روز گذشته با انتشار بیانیهای تاکید کرد: «اظهارات محمود احمدی‌نژاد، رئیس جمهوری محترم پیشین در گفت‌وگویی اخیر با یکی از رسانه‌ها مبنی بر دریافت فروخته شده در پنج سال گذشته، کذب محض است و هیچ پایه و اساسی ندارد.

همچنین ادعای وی درباره بازنگشتن ۵ میلیارد دلار پول نفت توسط فردی ناشناس در دبی نیز از اساس غیر واقعی و عاری از حقیقت بوده و در خوش‌بینانه‌ترین حالت ناشی از بی‌اطلاعی یا ارائه اطلاعات دروغ به اوست.»

وزارت نفت به صراحت اعلام می‌کند

تکرار پدیده خاوری و بابک زنجانی‌ها این بار به شکلی دیگر رخ داد. شش و نیم میلیارد یورو به جای تحویل به بانک مرکزی به حساب مدیر عامل سابق شرکت پتروشیمی و باران اش واریزی می‌شود تا به نرخ آزاد به فروش برسد

که در آمد حاصل از فروش محموله‌های نفتی در سر رسید مقرر دریافت و به حساب‌های قانونی کشور واریز شده است. در بخش دیگری از این بیانیه نیز آمده است: «جناب آقای احمدی‌نژاد اعلام کرده در دور گذشته تحریم‌ها، به صدها شرکت، نفت فروخته شده که یکی از آن‌ها بابک زنجانی بوده است.

مزید اطلاع وی و افکار عمومی باید اعلام کنیم که در دور گذشته تحریم‌ها به هیچ وجه از سطح میانگین مجوزها و معافیت‌های بین‌المللی، نفت بیشتری فروخته نشد؛ همچنین در فروش‌های غیر متعارف هم بجز یک محموله، بقیه نتیجه‌های بهتر از ماجراهای بابک زنجانی نداشت.»

وزارت نفت به مردم اطمینان داده است که همه دقت و تلاش خود را به کار گرفته تا زنگار تجارب تلخ گذشته در به تاراج رفتن پول نفت به پنهان دور زدن تحریم‌ها توسط کاسبان تحریم جلوگیری کند.

دور زدن قانون

به پنهان تحریم‌ها

پرونده پتروشیمی گیت در اصل

برای دور زدن تحریم‌ها گشوده شد، اما با گذر زمان دور زدن قانون بیشتر به کام کاسبان تحریم نشست و در سایه سکوت ناظران مفسده‌آمیز شد. وقتی کشور در شرایط تحریم نتواند برای واردات کالاهای اساسی و مواد اولیه، تبادل مالی داشته باشد یا اینکه نتواند ارز حاصل از فروش نفت و صادرات را به کشور بازگرداند، جای که نتواند ال‌سی‌باز کند و نظارت بانک مرکزی بر گردش‌های مالی مانع روبرو شود، آن زمان است که پای دلان و واسطه‌ها برای تحقق این نیازهای اساسی به میدان بازی می‌شود و در شرایط کارزار تحریم‌ها دور زدن قانون به پنهان دور زدن تحریم‌ها می‌تواند توجیه‌ قابل‌ قبولی داشته باشد.

اگر FATF را گره گشامی داندت پس دست‌دست نکنند

مهدی کرباسیان، معاون سابق وزیر صمت و مدیر عامل ایمیدرو در پاسخ به پرسش روزنامه آفتاب بزد مبنی بر اینکه کشوری که دچار تحریم است، باید عنان و اختیار مسائل مالی و بانکی خود را از دست رفته تلقی کند، می‌گوید: «در مورد FATF موافقت‌ها و مخالفت‌های احساسی، سیاسی و جناحی نمی‌تواند جایی داشته باشد چون بحث فوق‌العاده دقیق و تاثیر گذار است. حالا که ساعت‌ها وقت گذاشته شده، حالا که دقیق‌ترین بررسی‌ها در مجمع تشخیص و مجلس شورای اسلامی و دیگر کمیسیون‌های دولت و مجلس صورت پذیرفته می‌ماند لحظه و وقت تصمیم‌گیری. این بدان معناست که اگر پالرمسو و اف‌ای، تی. اف. ارمید و منافع و گره‌گشامی داندت پس دست

دست نکنند و با یک تصمیم به موقع گز که به دست‌اروایی‌ها ندهند و اگر باید بیشتر بررسی شود، باز هم بررسی کنند اما در نهایت بسیاری از مسائل را باید در نظر گرفت؛ بحث منافع ملی، بحث تحریم‌ها، بحث سوءاستفاده‌ها و بحث ارتباطات مالی که روز به روز سخت‌تر و سخت‌تر می‌شود. تصمیم درست اگر چه باید دقیق و حساب شده باشد، اما مهم‌ترین جزء مدیریت زمان تصمیم‌گیری است یعنی هنگامی که باید. نه آن قدر دیر و دور که فرصت‌ها از دست برود و نه آنقدر عجولانه که خدای ناکرده دچار مشکلات اساسی شویم که البته در مورد اف‌ای تی اف بخش عجولانه دیگر کار برد ندارد چون به حد کافی روی آن بحث شده و کارهای کارشناسی دقیق هم انجام پذیرفته است.»

مجادله طیف‌های سیاسی در پذیرش لوایح FATF

در حالی که مهلت ایران برای پذیرش کنوانسیون FATF رو به پایان است، بسیاری از دولتمردان و رسانه‌های حامی دولت بر لزوم پیوستن به این کنوانسیون تاکید دارند و بر شی مخالفان نیز با

آنچه در اختلاس‌های اخیر دیده می‌شود نشان از یک واقعیت دارد و آن فساد نظام‌مند و سازمان‌یافته است که به طرز بی‌سابقه‌ای گسترش یافته است. صاحب‌نظران معتقدند که ریشه‌های این اختلاس و فساد را باید در مراکز قدرت در هم تنیده یافت چرا که اجازه شکل‌گیری حکمرانی شفاف را نمی‌دهند

ارائه دلایلی چون بی‌تاثیری FATF بر اقتصاد، در صدد به کرسی نشاندن نظر خود هستند. در این راستا رئیس جمهوری ۱۵ بهمن در جلسه دفاع از وزیر پیشین‌های بهداشت در مجلس بار دیگر بر لزوم تصویب نهایی لوایح چهارگانه پولشویی و تروریسم تاکید کرد و گفت: «با تصویب لوایح چهارگانه دست مسئولین برای روان‌سازی مبادلات خارجی مالی و بانکی بازتر می‌شود و نباید به عده‌ای مدعی مبارزه با تروریسم پنهان دهیم که به ما هانت کنند.»

در این زمینه فعالان اقتصادی نیز با هشدار نسبت به تشدید تحریم‌ها در صورت عدم رعایت استانداردهای جهانی و اجرای قوانین مبارزه با پولشویی و تروریسم، بر لزوم تصمیم‌گیری در این زمینه تاکید دارند و نسبت به عواقب آن هشدار می‌دهند. در همین راستا رسانه‌های اصلاح‌طلب همواره در مقام موافقان پذیرش این لوایح در گفت‌وگو با صاحب‌نظران و فعالان اقتصادی این واقعیت را منتشر کرده‌اند که نیپوستن به FATF تشدیدکننده تحریم‌ها علیه ایران است اما نقطه مقابل نیز رسانه‌های منتسب به جریان اصولگرا، مدعی هستند که عضویت در این کنوانسیون‌ها در واقع یک نوع پوشش برای ناکارآمد ساختن نظام برای دور زدن تحریم‌ها محسوب می‌شود و باینکه اینک دو گانه «FATF، معیشت» دقیقاً مشابه دو گانه دروغین «هسته‌ای، معیشت» است، موضوع معیشت مردم با لوایح FATF را مورد نقد قرار داده‌اند.

مخالفان معتقدند پیوستن ایران به FATF راه‌های دور زدن تحریم‌ها را بر ایران می‌بندد، اما از پاسخ به این پرسش‌ها حذر می‌کنند که چه میزان راه برای دور زدن تحریم‌ها باقی مانده است؟ و اینکه تاب‌آوری اقتصاد ایران برای پذیرش اختلاس‌های میلیاردی آینده چقدر خواهد بود؟ فهرست کاسبان تحریم که محصول همین دور زدن تحریم‌ها هستند، چندان دیگر را باید در خود جای بدهد و منافع ملی تا چه زمانی باید به تاراج برود؟

تنها ۱۷ درصد نیروی کار در این بخش مشغول به فعالیت هستند. علاوه بر این، سطح زیر کشت آبی هم به ۸.۸ میلیون هکتار رسیده و در حالی که ایران پنجمین کشور جهان از نظر سطح زیر کشت آبی است، اما سهم آبی تولیدکننده محصولات آبی به شمار می‌رود و این به معنای عمل نکردن ساز و کارهای اقتصاد آب در بخش کشاورزی است.

که فقط ۱۲ درصد مساحت ایران زیر کشت می‌رود، بیش از ۹۰ درصد آبی مصرفی کشور به بخش کشاورزی اختصاص دارد که بخشی از آن تلف هم می‌شود. این در حالی است که میانگین بازدهی آب مصرفی بخش کشاورزی در ایران ۴۰ درصد کمتر از متوسط استاندارد جهانی است. این در شرایطی است که تنها ۱۱ درصد تولید ناخالص ملی از راه کشاورزی به دست می‌آید و

کشاورزی است.

کشاورزی است.

راه‌های کاهش مصرف آب در کشاورزی

افزایش قیمت نمی‌تواند آب را نجات دهد

یک کارشناس حوزه منابع آبی و اقتصاد کشاورزی، معتقد است اقتصاد آب در بخش کشاورزی نمی‌تواند راهگشای حل بحران آبی در ایران باشد، چرا که آب به‌عنوان یک نهاده در سبد تولید کشاورزان قرار دارد و اگر آب از این سبد حذف شود، بی‌شک تولید محصول کشاورزی و امنیت غذایی به هم خواهد خورد.

علی کیانی‌راد در گفت‌وگو با ایسنا، با تاکید بر این مسئله که اقتصاد آب در حوزه‌های غیر کشاورزی یعنی در صنعت و شرب موضوعی متفاوت است، اظهار کرد: اگر قیمت آب در این دو حوزه تغییر یابد، تقاضا نیز متغیر می‌شود، اما در حوزه کشاورزی شرایط نوع دیگری است و ما نمی‌توانیم آب را از بخش کشاورزی جدا کنیم. این کارشناس حوزه منابع آبی و اقتصاد

کشاورزی است.

کشاورزی است.